

השב", בקול רם, ונשמע קולו ביריחו.

ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: המרחק מירושלים ליריחו הוא עשר פרסי.

והיה הקול חזק כל כך דאף על גב דחבא — ביום הכפורים — איכא חולשא של הכהן הגדול מתוך תעניתו, ואילו חבא במעשה של גביני כרוז — ליכא חולשא.

ועוד דחבא — ביום הכפורים — היה זה ביממא, ואילו התם היה זה בליליא — לפני שעלתה השמש — שהקול נשמע יותר למרחוק.

דהא אמר רבי לוי: מפני מה אין קולו של אדם נשמע ביום, בחזוק כל כך, בדרך שהוא נשמע בלילה, מפני קולו של גלגל חמה שמנסר ברקיע, כחרש [אומן] המנסר בעצי ארזים.

והאי חירגא דיומא [פסולת הנסורת שנעשה מאותו ניסור שגלגל חמה מנסר, ונראה כאבק באור החמה], "לא" שמיה, והיינו דקאמר נבוכנצר בשבחו את הקדוש ברוך הוא, "וכל דיירי ארעא כלא [כלה] חשיבין", שאין בני אדם נחשבים אצלו יותר מאבק הפורח.

תנו רבנן: אלמלא הקול של גלגל החמה היה נשמע בכל העולם קול הממונה של רומי, ואלמלא קול הממונה של רומי היה נשמע קול של גלגל חמה.

תנו רבנן: שלש קולות יש שהולכין מסוף העולם ועד סופו, ואלו הן:

קול גלגל חמה וקול המונה של רומי וקול הנשמה בשעה שיוצאה מן הגוף.

ויש אומרים ומוסיפים: אף קול של לידה, ויש אומרים ומוסיפים עוד: אף קולו של כא-א המלאך הנקרא רידייא שהוא ממונה לקרא למי הגשמים מלמעלה ולמי התהום מלמטה להשקות את האדמה.

ובעו רבנן רחמי מן השמים, אנשמה, שלא ישמע קולה בשעה שיוצאה מן הגוף, ונתקבלה תפלתם, ובטלחה.

תניא כוותיה דרבי שילא שגבר פירושו תרנגול: היוצא לדרך בלילה קודם קריאת הגבר דמו בראשו שסכנה היא לילך בדרך בלילה, ויש אומרים שאפילו לאחר קריאת הגבר אין לו לצאת עד שישנה בקריאתו, ויש אומרים עד שישלש.

ובאיזה תרנגול אמרו: בתרנגול בינוני שאינו ממהר לקרוא ואף אינו מאחר.

אמר רב יהודה אמר רב: בשעה שהיו ישראל עולין לרגל היו עומדין בעזרה צפופין מריבוי העם, ואף על פי כן היו משתחיים רווחים, בריחוק ארבע אמות אחד מחבירו, והיו ישראל נמשכין ומתפזרים מתוך הדוחק אל תוך השטח של אחת עשרה אמה שבצד מערבי של עזרה אחורי בית הכפורת.

ותמהינן: מאי קאמר שהיו נמשכים, והרי נעשה להם נס שנתרווח המקום, ולמה הוצרכו להתפזר.

הדשן. דלפירש"י שהוא רק משום ריבוי הדשן לא אתי שפיר מה דמסיק "כדקתני טעמא".

ומפרשינן: הכי קאמר: אף על פי שמרוב הדוחק היו נמשכין — בשעה שהיו עומדים — לתוך אחת עשרה אמה שבצד מערבי של העזרה אחורי בית הכפורת, והיו עומדים שם צפופין, מכל מקום כשהן משתחווין, נעשה להם נס, והיו משתחווין רווחים. וזה אחד מעשרה נסים שנעשו במקדש.

דתנן: עשרה נסים נעשו בבית המקדש, ואלו הן:

א. לא הפילה אשה את עובריה מריח בשר הקודש, אף על פי, שבאופן טבעי, כשעולה ריח של מאכל באפה של אשה מעוברת, עלולה היא להפיל את העובר, אם נמנע ממנה לאכול.

ב. ולא הסריח בשר הקודש מעולם, ואפילו אברים שנתותרו ולא נתעכלו עדיין באש המזבח.

ג. ולא נראה זבוב בבית המטבחיים שהיו מדיחים שם את קרבי הקדשים.

ד. ולא אירע קרי לכהן גדול ביום הכפורים.

ה. ולא נמצא פסול בקרבן העומר שאם היה נפסל, לא היה עומר אחר להביא תחתיו, שהרי מצותו שיקצר בליל הקרבנות.

ו. וכן בשתי הלחם שהיו נאפין מערב יום טוב של עצרת, ואם היו נפסלין לא היו יכולים להקריב אחרים.

ז. וכן בלחם הפנים שאף אפייתו אינה דוחה את השבת, ואם יפסלו יעמוד השולחן בלא לחם עד השבת הבאה שהיא זמן סדור הלחם על השולחן.

ח. עומדים בעזרה כשהם צפופים ומשתחווים רווחים.

ט. ולא הזיק נחש ועקרב את האדם בירושלים מעולם.

י. ולא אמר אדם לחבירו: צר לי המקום שאלין בירושלים, שלא היתה דירתם דחוקה שם, ולא היו מזונותיהם דחוקים.

ומקשינן: פתח התנא בנסים שנעשו במקדש, וסיים בנסים שנעשו בירושלים.

ומשנינן: איכא עוד תרתי נסים אחרנייתא [אחרים] שנעשו במקדש,

דתניא: מעולם לא אירע שכבו הגשמים את האש של עצי המערכה שעל המזבח, וכן עשן המערכה היה עולה ומיתמר מעל המזבח, ואפילו היו כל הרוחות שבעולם באות ומנשבות בו אין מזיזות אותו ממקומו.

ופרכינן: ותו ליכא עוד נסים?

והתניא רב שמעיה בקלנבו [שם מקום]: שברי כלי חרס שנתבשלו בהם קדשים, וטעונים שבירה בעזרה, מפני שהכלי בולע מבשר הקדשים ונאסר משום נותר, היו נבלעין במקומן, בדרך נס.

וכן אמר אביי: מוראה ונוצה של עולת העוף שהיה משליכם אל רצפת העזרה, במקום שהיה מניח את תרומת הדשן שבכל יום, וכן דישון מזבח הפנימי ודישון המנורה שאף הם הונחו באותו מקום היו נבלעין במקומן בדרך נס.

ומשנינן: אותם פסולי שנזכרו במשנה שלא נמצאו בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים

תלתא הוו, שלשה הם במנין המשנה, חשבינהו [מנה אותם] בחד.

ומעתה אפיך תרי [הוצא שנים מן המנין] ועייל תרי נסים של רב שמעיה ושל אביי, ונמצאו עשרה נסים.

ומקשינן: אי הכי שאתה מונה את שלשת נסי הפסולין כנס אחד, ומשום שמענין אחד הם, אף את נסי הבלועין נמי אף על פי דתרי הוו, חשבינהו [מנה אותם] בחד, ותמצא דחסרו להו ממנין עשרה.

ומשנינן: איכא נמי נס אחריתי שנעשה במקדש.

דאמר רבי יהושע בן לוי: נם גדול היה נעשה בלחם הפנים שהיה הלחם חם וטרי בשעת סלוקו מן השולחן בשבת, כפי שהיה בשעת סדורו על השולחן בשבת שעברה, שכן נאמר בו [בספר שמואל א' כ"א ז'] "לשום לחם חום ביום הלקחו", ומעתה, לכשנוסיף נס זה למנין נמצאו עשרה נסים.

ומקשינן: ותו ליכא נסים?

והאמר רב לוי: דבר זה מסורת בידינו מאבותינו ששטח מקום הארון שהיתה מדתו אמתיים וחצי על אמה וחצי, אינו ממעט מן המדה של קודש הקדשים שהיה עשרים אמה על עשרים אמה.

שכן שנינו בברייתא: ארון שעשה משה יש לו עשר אמות ריוח אוריר לכל רוח.

הרי שלא היה מקום הארון ממעט כלום משטח בית קודש הקדשים.

וכן אמר רבנאי אמר שמואל: עובי גוף

הכרובים שעשה שלמה בכית המקדש והעמידם על הארץ אצל הארון, בנם היו עומדין, שכנפי הכרובים לבדם היו פרושים מקיר אל קיר, וממלאים את כל חלל קודש הקדשים, ולא נשתייר מקום לעובי הגוף, ובעל כרחך שעובי הגוף אינו ממעט מן המדה.

ומשנינן: תנא דמשנה ניסי דבראי [נסים שנעשו מחוץ לבית] קא חשיב במנינו, לפי שמפורסמים וידועים הם לכל, אבל ניסי דגואי [אותם נסים שמבפנים] לא קא חשיב.

ופרכינן: אי הכי נס זה של לחם הפנים שנשאר חם כבשעת נתינתו, לא היה לו למנות, דהרי נמי ניסי דגואי [נס שבפנים] הוא.

ומשנינן: נס זה של לחם הפנים אף הוא מניסי דבראי הוא.

דאמר ריש לקיש: מאי דכתיב בענין לחם הפנים [ויקרא כ"ד ו'] "ושמת אותם שתים מערכות שש המערכת על השלחן הטהור לפני ה'". ממה שהקפידה בו תורה שיהיה "טהור", מכלל [משמע] שהוא יכול להיות טמא.

והלא השולחן כלי עץ העשוי לנחת הוא, כא-ב שהרי אין שימוש על ידי טלטול ממקומו, אלא במקומו הוא קבוע.

וכל כלי [עץ] העשוי לנחת אינו מקבל טומאה, שהקיש הכתוב טומאת כלי עץ לטומאת שק, ודרשו מה שק שימוש כשהוא מיטלטל מלא וריקן, אף כלי עץ אין תורת כלי עליו לקבל טומאה, אלא אם הוא עומד להיטלטל מלא וריקן.